

Nr 4.

Av herrar **Bergqvist** och **Asplund**, *angående utanordnande av viss del av nu utgående statsbidrag till Norrbottens läns landsting i Öjebyn även efter seminariets eventuella nedläggande.*

Den överproduktion av småskollärare, som numera allmänt förekommer i landet, har sedan flera år tillbaka gjort sig mer och mer förnimbar inom Norrbottens län, där tre småskoleseminarier äro upprättade, nämligen statens seminarier i Haparanda och Murjek och landstingets seminarium i Öjebyn. När skolöverstyrelsen, som på grund av riksdagens skrivelse år 1923 (nr 230) av Kungl. Maj:t blivit anbefalld att verkställa utredning, huruvida och i vilken utsträckning staten bör övertaga de av landstingen upprättade småskoleseminarierna, samma år anmodade landstingen att yttra sig över riksdagens skrivelse, uttalade sig Norrbottens läns landsting för överlåtande av sitt seminarium åt staten och motiverade detta bl. a. med att ett statligt övertagande av hela seminarieverksamheten vore villkoret för en begränsning av lärarutbildning till vad som motsvarade behovet inom landet.

Sedan två år gått och antalet utexaminerade lediga lärare därunder tilltagit i oroväckande grad, upptog landstinget frågan på nytt vid sitt sammanträde 1925 och beslöt att söka i vad på det ankomme fullfölja ovannämnda beslut om Öjebyseminariets överlåtande till staten samt att desslikes genom utredning åvägbringa klarhet över de nuvarande förhållandena inom länet och över behovet av åtgärder på detta område. Ur denna utredning, som omfattar seminarieverksamheten i dess helhet inom länet, må anföras följande:

Det har i första hand ansetts av intresse att undersöka, dels huruvida barnantalet vid länets folkskolor och mindre folkskolor under de senaste åren förändrat sig därhän, att förändringen kan förklara det uppkomna läraröverskottet, dels huruvida under den närmaste tiden, så långt framåt beräkning kan ske, sådana förändringar äro att förutse, som inverka på behovet av lärare. Enligt vad som framgår av tabell I, har barnantalet i skolorna under åren 1918—1925 varit ganska konstant och hållit sig omkring siffran 27,000. Åren 1923 och 1924 sjönk barnantalet något, vilket torde i några fall ha medfört indragning av lärartjänster men i stort sett icke haft annan följd än att läraravdelningarnas storlek minskats.

Antal barn i skolorna.

Antalen under åren 1918—1925 födda barn (tab. II) förete rätt avsevärda växlingar, dock endast tillfälliga och sålunda icke av sådan art, som nämnvärt inverkar på lärarbehovet. 1919 sjunker visserligen antalet födda med 400 under medelsiffran för tidsperioden, 4,851, men året därpå, 1920, stiger den till 418 över samma medelsiffra för att återigen under de fem följande åren successivt sjunka till 335 under medeltalet. Av de i denna tabell upptagna barnen ha de under 1918 födda redan inträtt i skolåldern och de övriga bliva skolpliktiga åren 1926—1932. En jämförelse mellan tabellerna I och II med hänsyn till såväl medeltalet barn i klass I och följande klasser som det verkliga antalet barn i klass I år 1925 ävensom till det antal barn, som undervisas i andra skolor eller i hemmen, ger en bestämd slutsats om att *barnantalet i länets skolor icke kommer att under åren 1926—1932 i någon nämnvärd grad ändras på grund av de barn, som för varje år inträda i skolåldern*. Naturligtvis blir det i ett eller annat distrikt något år sådan ökning eller minskning, som nödvändiggör tillsättning av flera lärare eller indragning av tjänster, men över huvud taget komma dessa öknningar och minskningar att utjämna varandra.

Förbättringar av skolväsendet.

De förändringar inom skolorna, som kunna tänkas inverka på lärarantalet, äro fastmera sådana, som stå i samband med skolväsendets förbättring. Enligt tabell III undervisades år 1925 7,485 barn eller över 27 % av hela antalet i sådana skolor, som i undervisningsplanen för rikets folkskolor hänföras till undantagsformerna. År 1923 voro, enligt statistisk årsbok, motsvarande siffror 7,986 eller 29 %. Antalet barn i undantagsformerna har alltså minskats med 2 % sedan 1923, och enligt vad längre fram visas, äro åtgärder beslutade, som gå ut på att ytterligare avskryva de mindervärdiga skolformerna och ersätta dem med effektivare anordningar.

De i tabell I införda siffrorna angående barn i skolklasserna åren 1918—1925 visa, att medelsiffran sjunker i var och en av de högre klasserna, i 4:e klassen med 280, i 5:e med 266 och i 6:e med 275. Nedgången i klass 4 torde i huvudsak bero på kvarsittning i klass 3, den egentliga folkskolans första klass, i någon mån även på övergång till andra skolor och på avgång efter s. k. minimikurs. Avtappningen i de följande klasserna torde så gott som uteslutande ha sin grund i att barn avgå utan att ha förvärvat fullständiga kurser. Denna utbredda företeelse är en betänklig svaghet i skolväsendet, men den upphör efter hand.

Nu nämnda omständigheter: skolformernas förbättring och ett bättre fullgörande av skolplikten, ha emellertid icke alltid betydelse för den fråga, som föranlett landstingets beslut, nämligen överflödet på småskollärarynnor. Tvärtom kunna en del ändringar, såsom i vissa fall indragning av mindre folkskolor, medföra en stegring av läraröverskottet.

Biträdande lärare i folkskola.

År 1925 funnos inom länet 617 folkskolor och mindre folkskolor med tillsammans 1,264 läraravdelningar (tab. IV). Såsom i tabell V visas, bestreds undervisningen i folkskolans avdelningar i 108 fall av biträdande lärare, d. v. s. småskollärare eller småskollärarynnor. Då en dylik anordning måste betecknas som mindre lämplig samt dessutom överordnade skolmyndigheter,

särskilt med hänsyn till överproduktionen av folkskollärare, önska dess upphörande, är det sannolikt, att antalet biträdande lärare minskas så småningom. Merkostnaderna för skoldistriktet av att förändra en biträdande lärartjänst till e. o. folkskollärartjänst stanna i regeln vid 30 kronor för år och tjänst, varför det förmodligen, sedan det numera finnes tillgång på folkskollärare, beror allenast på tillfälliga hänsyn, om förändring icke genomföres.¹ Men en dylik omändring medför givetvis i de fall, där lärarinna, som innehar den biträdande tjänsten, icke kan förflyttas eller väljas till annan tjänst inom distriktet, entledigande och därmed ökning av överskottet på lärarkrafter med småskolläraryxamen.

Enligt av skolråden och skolstyrelsen lämnade uppgifter, införda i tab. IV och V, äro vissa förändringar av skolväsendet beslutade, vilka inverka på behovet av lärare. 20 skolor, därav 14 mindre folkskolor, samt 47 läraravdelningar, inom eller utom dessa skolor, indragas under 1926 eller senare. Av innehavarna av vederbörande lärartjänster äro 4 folkskollärare och 43 småskollärare, därav 9 biträdande lärare i folkskola, 3 lärare i småskola och 31 lärare i mindre folkskola. Indragningarna drabba sålunda i stort sett endast småskollärare. Till utförande under samma tid ha skoldistriktet beslutat anordna 17 nya skolor och, inom eller utom dessa, 42 läraravdelningar. Samtidigt äro 26 nya folkskollärartjänster och 16 nya tjänster för småskollärare inrättade. Av de 43 indragna tjänsterna för småskollärare äro 4 vakanta. I de fall nämnda förändringar bestå däri, att mindre folkskolor ändrats till folkskolor av typen B 2 eller högre typ, bliva skolans lärare automatiskt ordinarie småskollärare. Rörande alla andra indragningar av tjänster för småskollärare måste ansökning äga rum, och det är mången gång mycket osäkert, huruvida innehavaren av den indragna tjänsten får ny anställning vid annan skola inom distriktet. Som bekant äro anställningsförhållandena inom länet på grund av i vissa orter högre statliga och kommunala löner numera sådana, att meriterade sökande från hela landet tävla om tjänster i dessa orter. Men även om samtliga 16 nya tjänster för småskollärare besättas med lärare, som tjänstgjort å de indragna tjänsterna, eller med andra lärare från länet, återstå ändock 22 småskollärare, som entledigas och överföras till läraröverskottet.

För närvarande finnas inom länet 12 arbetsstugor och 4 skolhem, och 2 arbetsstugor och 1 skolhem äro planerade, därav en arbetsstuga att träda i verksamhet med instundande hösttermin. Inom ett skoldistrikt tjänstgör dessutom barnhemmet som skolhem för barn från byar, där skolor indragits. Sedan barnhemmen numera skilts från fattigvårdsväsendet och övertagits av barnavårdsnämnderna, synes denna anordning stå i god samklang med barnhemmens uppgifter enligt lagen om samhällets barnavård.

Sedan de planerade arbetsstugorna kommit till stånd, indragas 12 tjänster vid mindre folkskola och inrättas 1 folkskola B 1 och 1 folkskola B 2 samt dessutom 1 läraravdelning vid förut befintlig folkskola, sålunda 4 folkskollärartjänster och 2 småskollärartjänster. Av de 12 tjänsterna vid mindre folkskola

*Indragna
och nyinrättade skolor.*

*Förändringar
på grund av
tillkomsten
av arbetsstugor och skolhem.*

¹ *Anm.* Vid förändring till ord. folkskollärartjänst tillkomma utgifter för två resp. ett bostadsrum samt något högre tillsats till kontant lön.

äro 4 förut medräknade i ovan anförda siffror angående beslutade indragningar, vadan alltså härvidlag ytterligare 8 småskollärare överflyttas till läraröverskottet.

På grund av planerade förändringar avgående och tillkommande lärare. Uppgifter ha även medtagits på det antal lärare, som tillkomma eller avgå, därest övriga av skolrådet till utförande före 1930 planerade, här ovan icke medräknade förändringar av skolväsendet bliva genomförda. Enligt den form, dessa planer tagit, synas distrikten avse att indraga 4 ord. folkskollärartjänster och 26 tjänster för småskollärare, därav 7 biträdande lärartjänster, 4 ord. småskollärartjänster och 15 tjänster vid mindre folkskola (tab. VI). Förutsättningen för att indraga ordinarie lärartjänster är, att tjänsterna bli vakanta. I en del fall synes det bli förhållandet på grund av att innehavarna uppnå pensionsåldern. Vakansanledningarna i övrigt äro oss okända. Distrikten ämna vidare före 1930 inrätta 28 folkskollärartjänster, varav 2 e. o., samt 26 tjänster för småskollärare, därav 2 biträdande lärartjänster, 8 ord. småskollärartjänster och 16 lärartjänster vid mindre folkskola. Av de sistnämnda komma 14 på ett enda skoldistrikt. Ehuru dessa förändringar endast äro planerade och den rådande ekonomiska nedgången inom länet och andra omständigheter kunna hindra deras förverkligande, ha de likväl räknats med i nedanstående grafiska framställningar angående läraröverskottet.

Lediga lärare. För att så exakt som möjligt bestämma det antal lärare inom länet, som äro utan tjänst eller förordnande, ha uppgifter om lediga lärare, boende inom respektive skoldistrikt, inhämtats av skolråden och skolstyrelserna, vilka härvidlag förfoga över den största kännedomen. Det fanns, när uppgifterna lämnades i slutet av sistlidna vårtermin, 17 folkskollärare och 87 småskollärare lediga, varvid icke medräknats sådana, som på grund av äktenskap eller annan anledning lämnat skolan, ej heller sådana, som tagit examen tidigare än 1916. De flesta torde höra till senaste årgångar. Det är alltså ett stort antal lärare, i synnerhet bland småskollärarna, som äro utan tjänstgöring (tab. VI).

Skolskjutsar och inackorderingar av skolbarn. Inom en del distrikt är fråga uppe att anordna skolskjutsar, sedan statsmakterna anvisat medel för detta ändamål. Syftet med skjutsarna är att dels minska inackorderingarna av skolbarn, dels sammanföra barn, som undervisas i skolor med litet barnantal och av mindervärdig organisation, och bereda dem undervisning i bättre skolformer. Distriktens planerade åtgärder äro likväl beroende på statsbidrag. Därest sådana erhållas, förklarar sig ett skolråd kunna föreslå indragning av 2 småskoleavdelningar och 2 mindre folkskolor. Dessa siffror äro likväl icke medtagna i sammandragen nedan över avgående och tillkommande lärare. Skolskjutsarna förtjäna dock här omnämnas såsom en ny faktor inom undervisningsväsendet, vilken erbjuder möjligheter att förbättra skolformerna, men även gömmer en tendens att minska lärarantalet. Icke heller har kommittén ansett sig böra i detta sammanhang medräkna de förändringar beträffande skolor och tjänster, som må bliva en följd av statsmakternas åtgärder för en vidgad utackordering vid skola av avlägset boende skolpliktiga barn inom länet. Möjligt är emellertid, att genom dessa åtgärder några skolor i byar med oansenligt barnantal kunna bliva indragna, varigenom läraröverskottet i motsvarande grad ökas.

I enlighet med vad tabell V angiver, voro 15 folkskollärartjänster och 6 tjänster för småskollärare vakanta den 1 januari 1926. Bland dem indragas 1 folkskollärartjänst, 2 småskollärartjänster och 1 lärartjänst vid mindre folkskola. Det återstår alltså såsom vakanta 14 folkskollärartjänster och 3 tjänster för småskollärare. Det anmärkningsvärt stora antalet vakanta folkskollärartjänster har vid förfrågningar visat sig i en del fall bero på att tjänsterna under flera år i brist på behöriga sökande varit uppehållna av icke-kvalificerade lärare, därav 4 tjänster inom ett skoldistrikt, samt i ett fall även på att tjänsten är nyinrättad.

Nuvarande och för framtiden beräknade vakanser.

I fråga om framtida vakanser finnes intet annat fast att hålla sig till än de uppgifter angående lärares inträde i pensionsåldern, som äro sammanförda i tabell VIII, och av vilka framgår att 4 folkskollärare och omkring 6 småskollärare årligen uppnå pensionsåldern under åren 1926—1935 eller 0.8 resp. 0.7 % av antalet anställda. Antalet vakanser på grund av flyttningar, dödsfall, övergång till andra yrken eller liknande låter sig icke beräkna eller ur de gångna årens förhållanden härleda. Under lärarbristens tid voro flyttningarna från länet talrika, särskilt beträffande skoldistrikt, som rekrytera sina lärare söder ifrån. Numera är det endast lyckträff, om en lärare får plats söder ut. För övrigt utgöra flyttningarna endast emgrupperingar och beröra icke lärarbehovet över huvud taget. Dödlighetsstatistiken bland lärare är starkt påverkad av de stora epidemierna 1919 och 1920, vilka som bekant skördade talrika offer bland lärare, och övergången till andra yrken har präglats av krigs- och kris-tidens förhållanden. Kommittén har därför funnit, att det material, som i dessa avseenden kunnat insamlas och bearbetas, icke haft sådan tillämplighet på framtiden och sådant värde för denna utredning, som svarat mot kostnaderna i förspild tid och pengar.

På grundvalen av tabellerna IV—VII erhålles följande

Översikt över tjänster, som avgå och tillkomma:

	Folkskol- lärare:	Småskol- lärare:	Översikt över indrag- na och ledi- giga lärar- tjänster.
Tjänster, som enligt beslut indragas 1926	4	43	
Tjänster, som indragas med tillkomsten av arbetsstugor (12—4 = 8)	—	8	
Summa	4	51	
Tjänster, som enligt beslut inrättas 1926	26	16	
Tjänster, som inrättas med tillkomsten av arbetsstugor	4	2	
Tjänster, som 1926 bli disponibla på grund av lärares inträde i pensionsåldern	4	8	
Tjänster, innehavda av lärare, som före 1926 inträtt i pensions- åldern	2	—	
Vakanta tjänster med frändragning av sådana, som indragits	14	3	
Summa	50	29	

Summa avgående och tillkommande tjänster + 46 — 22

Den brist på disponibla småskollärartjänster i förhållande till antalet tillgängliga lärarkrafter, som redan förefinnes, ökas alltså med 22, lika med skillnaden mellan antalet indragna tjänster och antalet nyinrättade eller vakanta tjänster.

*Lärarut-
bildningen.*

För belysande av vissa i frågan om lärarutbildningen och dess framtida avvägning inrymda spörsmål har en del uppgifter från seminarierna inhämtats och sammanförts i tab. VIII—XII. Till dessa, som i många avseenden tala för sig själva, må några anmärkningar göras. Antalet vid seminariet i Luleå utexaminerade *folkskollärare* har under åren 1916—1922 varit i medeltal något över 20 och under de följande åren, sedan läroanstalten utvidgats till dubbelseminarium, något över 62. Medeltalet av antalen åren 1916—1925 utbildade *småskollärarinnor* håller sig vid 60. Åren 1916—1922 har antalet varierat inom talområdet 56—66, 1923 steg det till 101, främst en följd av den parallellklass, som landstinget några år tidigare inrättat i Öjebyns seminarium för att fylla den under kristiden uppkomna mycket kännbara lärarbristen och som indrogs efter att ha utsänt en omgång lärare. De senaste två åren, 1924 och 1925, har antalet utexaminerade uppgått till 72 resp. 77.

*De utexa-
minerades
hemorter.*

Av de utexaminerade lärarna har beträffande Luleå och Murjeks seminarier ej långt från hälften och i fråga om Haparanda seminarium ett mindre antal lärare haft sin hemort i andra län. Seminariet i Öjebyn har, såsom naturligt är, hämtat sitt elevmaterial uteslutande från Norrbotten. Av tab. IX angående hemorterna för eleverna läsåret 1925—1926 framgår, att vid samtliga seminarier finnas elever från såväl svensktalande som finsktalande socknar. Vid seminariet i Luleå äro 45 av 254, i Haparanda 43 av 56, i Murjek 12 av 26 och i Öjebyn 2 av 42 från finsktalande församlingar.

*Frekvensen
av inträdes-
sökande.*

Vid inträdesprövningarna till seminarierna under de i tabell VIII medtagna åren (1916—1925) synas seminarierna i Luleå, Öjebyn och Murjek ha gynnats av förmånen att få utvälja sitt elevmaterial bland ett stort antal sökande, medan däremot seminariet i Haparanda kämpat mot påtagliga svårigheter att få dugliga aspiranter. Under det att medeltalet inträdessökande i Öjebyn varit 63.3 och i Murjek 58.1, uppgår det till blott 36.4 i Haparanda. Vid inträdesprövningarna i Murjek och Öjebyn har ett större antal sökande godkänts än som kunnat intagas, medan i Haparanda vissa år intagits sådana, som underkänts i tentamina. År 1923 intogos sålunda i Haparanda 5 vid prövningarna underkända sökande.

*Tjänstgö-
rande och
lediga bland
lärarna av
år 1924 och
år 1925.*

För att erhålla en bild av huru det ställt sig för de åren 1924 och 1925 utexaminerade lärarna i fråga om att få platser, har kommittén begärt och erhållit de upplysningar, som tabell XI utvisar, och varav följande må anföras som ytterligare belysning av ovan angivna, från skolråden inhämtade uppgifter på lediga lärare inom distrikten. Beträffande seminariet i Luleå ha dock uppgifter för 1924 icke kunnat erhållas och de för 1925 lämnade äro ofullständiga. Småskoleseminarierna ha däremot lyckats bättre; endast för 2 från Öjebyn, 1 från Haparanda och 7 från Murjek saknas uppgifter. De erhållna siffrorna visa hän på synnerligen nedslående fakta. Endast 52 av utexaminerade 149 lärare eller 33 % ha lyckats erhålla stadigvarande tjänst,

d. v. s. ord. befattning vid småskola eller anställning tills vidare vid mindre folkskola, därav 23 från Öjebyn, 21 från Murjek och 8 från Haparanda. De för blott termin eller läsår, alltså endast tillfälligt anställda, utgöra 50 och fördelas efter seminarierna i 22 från Öjebyn, 16 från Murjek och 12 från Haparanda. Antalet lärare, som helt sakna tjänster eller övergått till andra skolor eller yrken, även detta sannolikt en följd av platsbristen, eller som det, såsom nyss nämnts, saknas uppgifter om, troligen även de icke tjänstgörande, är tillsammans 47, därav 18 från Haparanda, 15 från Murjek och 14 från Öjebyn.

Den framtida lärarutbildningen framgår av följande översikt, byggd på antalet elever i seminarieklasserna under vårterminen 1926 och det begränsade antal elever, som hädanefter intagas i första klassen, ävensom på det nuvarande förhållandet mellan elever från länet och elever från andra län.

Lärarut-
bildningen
sådan den
är plane-
rad.

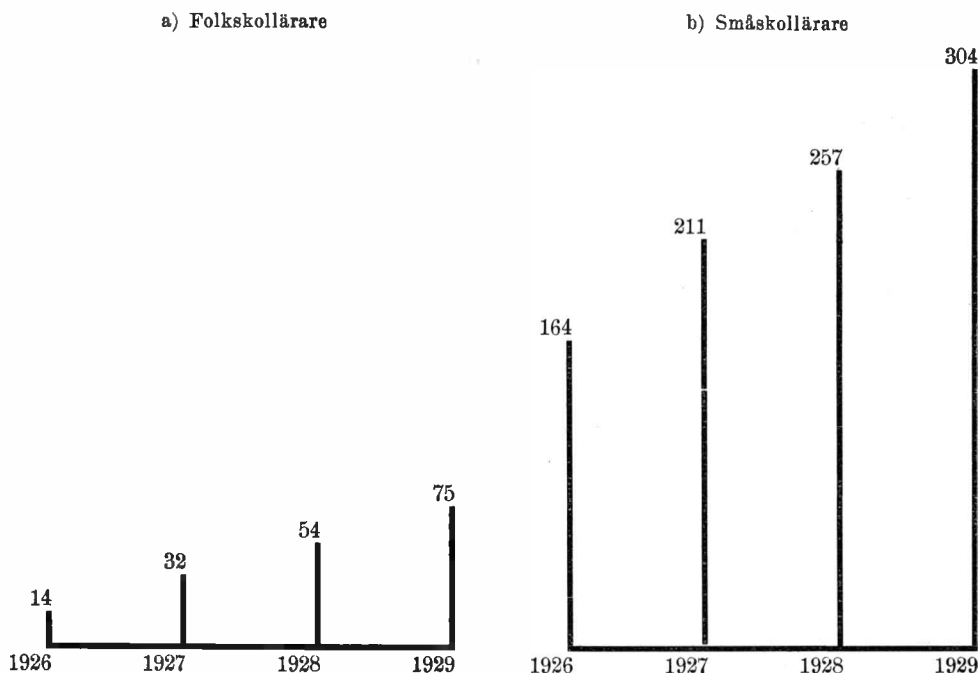
Å r	Beräknat antal utexaminerade						
	Folkskollärare		Småskollärare				
	Luleå	Därav från länet	Öjebyn	Haparanda	Murjek	Summa	Därav från länet
1926	64	43	21	21	24	66	55
1927	56	28	21	18	20	59	50
1928	59	31	20	19	18	59	50
1929	50	30	20	18	20	58	49
1930 och följande år	40	23	20	18	20	58	49

Om man beräknar läraröverskottet på basis av dels redan befintligt överskott, 17 folkskollärare och 87 småskollärare, dels skillnaden mellan tjänster som tillkomma och avgå enligt fattade beslut och av skolråden till utförande före 1930 uppgjorda planer, dels lärares inträde i pensionsåldern och dels beräkningen här ovan av lärarproduktion 1926 och följande år, *i vad den angår lärare med hemorter inom länet*, erhållas de siffror som framgå av den grafiska framställningen å omstående sida av läraröverskottet 1926—1929.

Läraröver-
skottet.

Det bör kanske ytterligare betonas, att omstående framställning utgår från att samtliga disponibla tjänster 1926 tillsätts under året. Detta förklarar också, att exempelvis överskottet av folkskollärare, som under vårterminen 1926 var 17 och sedan ökats med våren 1926 nyutexaminerade 43 lärare, sjunkit till 14. I verkligheten torde överskotten bli större, åtminstone första åren, beroende på att lärare, som inträda i pensionsåldern, tillåtas kvarstå någon tid eller på att en del beslutade läraravdelningar icke hinna organiseras och förses med lärare eller på att planerade nya skolor icke komma till stånd inom avsedd tid. Å andra sidan kan ju överskottet något minskas genom dödsfall bland de anställda och bland de lediga lärarna, av-

Överskott av inom Norrbottens län utexaminerade lärare med hemortsrätt inom länet.

gång före pensionsålderns inträde, övergång till annat yrke eller lärarinnors inträde i äktenskap eller andra omständigheter, med vilka kommittén av förut nämnda skäl ansett sig icke böra kalkylera. En marginal av lärare, som stå till förfogande som vikarier, är behövlig. Men då de vikarierande lärarna äro uteslutna ur ovan angivna siffror på lediga lärare, 17 resp. 87, torde detta behov få anses vara fyllt utan att överskottet i den grafiska framställningen minskas.

Det överskott, som alltså är att räkna med och som beträffande småskollärare nått en oanad storlek, visar, att snabba och verksamma grepp äro erforderliga för att hejda den nuvarande utvecklingen och nedbringa överbefolkningen på lärarbanan.

Länets ställning i förhållande till överproduktionen av lärare.

Även om det över hela landet förekommer överskott av lärare, intager Norrbottens län en särställning genom antalet seminarier. Tillkomsten av folkskoleseminariet i Luleå har påkallats med hänsyn till svårigheterna av att förse länet med lärarkrafter för folkskolan, något som står i samband med länets klimatiska och språkliga förhållanden. Men göres en jämförelse mellan folk-mängd, folkskolor och seminarier i länet och i riket, synes länet vara disproportionerat, detta även oavsett, att seminariet i Luleå under senare år utrustats med genomgående parallellklasser. När lärarbristen i landet i dess helhet nu-

mera efterträtts av överflöd på lärare, bli fördenskull verkningarna härav så mycket kännbarare i vårt län, som, såsom sagts, inom detta län produceras ett i förhållande till folkmängd och skolor större antal lärare än i andra län, och därjämte stora avstånd och ofullständiga kommunikationer verka ogynnsamt i fråga om de norrbottniska lärarnas möjligheter att tävla om tjänster söderut.

Vad nu framhållits äger tillämpning även på småskoleseminarierna och från dem avgångna lärare. Av statens fyra småskoleseminarier äro två belägna i Norrbotten: i Haparanda och Murjek. De hava tillkommit, det ena för finsktalande bygd, det andra för svensktalande lappmarksförsamlingar och nomadskoleverksamhet, båda under en tid, då befintliga seminarier ej förmodade fylla bristen på lärare. Utexaminerade elever från seminarier i Haparanda och Murjek togos i anspråk även för skolor inom andra trakter och för tjänster vid den egentliga folkskolan, som ända intill senaste år lidit av brist på lärare. Med skolväsendets utveckling och med den för vart år alltmer utpräglade tendensen att sortera ut de mindre folkskolorna och de biträdande läraretjänsterna i folkskola och slutligen med rådande starkt stegrade lärareutbildning i sin helhet — ej minst efter Luleåseminariets dubbling — har avsättningen av elever från länets småskoleseminarier avtagit. Därtill är att märka, att Lycksele statliga småskoleseminarium, som nyligen erhållit tidsenliga lokaler, efter tillkomsten av Inlandsbanan och Lyckselebanan torde komma att övertaga även en del av den lärarutbildning, som tidigare fallit på Murjeksseminariets lott.

Vad angår sättet att reglera småskollärarytbildningen, uttalade redan 1923 års landsting, som hyste farhågor för ett blivande läraröverskott, att staten borde övertaga landstingsseminarierna och avväga lärarutbildningen efter landets behov. En sådan anordning är utan tvivel den principiellt och ekonomiskt riktigaste. Endast det förhållandet, att för utexaminering av 675 småskollärare år 1924 icke mindre än 28 småskoleseminarier varit engagerade, medan 16 folkskoleseminarier samma år utsänt ett större antal lärare, 876, tyder på att den nuvarande ordningen ej kan vara rationell i ekonomiskt avseende. För att åstadkomma en efter behovet och sunda ekonomiska principer avvägd, koncentrerad drift fordras en gemensam administration. Att åstadkomma en sådan, medan ägarna av seminarier äro staten, landstingen, en stad och vissa enskilda, är otänkbart. En av parterna måste övertaga det hela och de övriga avträda. Den, som innehar de erforderliga kvalifikationerna, är staten. Den ställning, småskolan numera intager i skolförfattningarna, innebär, att staten påtagit sig en principiell förpliktelse att svara för utbildning av småskollärare. Också pågår inom skolöverstyrelsen en härtill syftande, av riksdagen begärd utredning i ärendet, och det är sannolikt, att resultatet av denna snart föreligger.

Det ständigt växande överskottet på lärare, som den nuvarande verksamheten lämnar, är emellertid så omfattande och innebär i arbete, tid och pengar sådana förspillda värden för enskilda, för hela länet och jämväl för staten, att

Reglering av småskollärarytbildningen.

Provisoriska åtgärder att inskränka läraröverskottet.

den högsta skolmyndighetens uppmärksamhet bör fästas på det i förevarande utredning framkomna materialet. Gripbara möjligheter synas böra prövas för att lätta trycket, utan avvaktande på frågans ordnande i dess helhet. Kommittén nämner i sådant avseende de preparandkurser, som inrättats men som nu torde bliva överflödiga, utom vad som kan vara behövt för erhållande av ett tillfredsställande, finsktalande lärarmaterial. Viktigare är dock, att intagningarna i första klassen våren 1927 inställas vid en del småskoleseminarier med överföring till andra seminarier av möjligen förekommande kvarsittare i den detta år intagna första klassen. För detta ändamål bör samarbete åvägabringas mellan skolkommittén och skolöverstyrelsen samt eventuellt styrelsen för Västerbottens läns landstingsseminarium. Vad som vidare bör åtgöras får göras beroende av närmare prövning.

Möjligheter att för länets vidkommande avveckla överproduktionen av lärare.

Kommitterade ha här även velat framlägga några synpunkter, som strängt taget falla utanför kommitténs uppdrag. Folkskoleseminariet i Luleå kan utbilda 60 lärare årligen, men nödgas i brist på avsättning inskränka sig till 40. Samma är förhållandet vid Umeå folkskoleseminarium, sedan detta blivit dubbelseminarium. Även med den sålunda nedbringade produktionen lämnas ett årligen växande överskott på lärare. Dubbelklasserna måste därför anses överflödiga, åtminstone vid det ena seminariet. Om de exempelvis indragas vid seminariet i Luleå, skulle denna läroanstalt med hänsyn till å ena sidan såväl sitt läge och sina lokala resurser som, å den andra, lärarbehovet under den närmaste framtiden kunna övertaga all seminarieverksamhet för Norrbotten, alltså även småskoleseminariernas. En sådan lösning erbjuder många sakligt vägande fördelar. Den möjliggör att på några år avveckla överproduktionen i vårt vidsträckta län. Driften, nu delad på fyra seminarier, blir efter en koncentration billigare. Förestående nybyggnader och renoveringar vid de statliga seminarierna inbesparas. Öjebyns skollokalerna torde kunna av landstinget disponeras för andra ändamål. Enligt gällande författning äro de ordinarie lärarna i Haparanda och Murjek skyldiga att låta sig förflyttas till andra befattningar inom undervisningsväsendet, och Öjebylärarnas medverkan är säkerligen att påräkna, varför behövt personalförflyttning torde kunna anordnas.

Det är också uppenbart, att småskollärareutbildningen skall vinna i inre styrka och yttre anseende, om den centraliseras och förlägges till en stor undervisningsanstalt, vars högre utbildade lärare genom lämplig fördelning av arbetet kunna utnyttjas i småskoleseminariet och där undervisningsmaterielen är rikare, bättre anordningar för specialundervisning finnas och med uppfostran sammanhängande spörsmål givetvis få en mångsidigare och därmed mera utvecklande behandling.

Såsom här ovan i förbigående antytts förtjänar det vidare att allvarligt beaktas, att det allmänna icke i längden bör medverka till att unga kvinnor med löften om genom stipendier förbilligad utbildning lockas in på en bana, där efter deras utträde från utbildningsanstalten endast ringa möjlighet för dem att vinna sin utkomst förefinnes. De stå då inför nödvändigheten att med en van-

ligen avsevärd skuldbörda och likaledes förspilda två eller tre utbildningsår söka sig, försenade, in på annan levnadsväg. De förluster av penningar och mänsklig ungdomskraft, som detta för med sig, drabbar icke blott individen och hans närmaste utan även samhället. Å andra sidan leder den nuvarande utvecklingen ofelbart till en försämring av elevmaterialet. Enligt vad som kan inhämtas av tab. VIII, har antalet inträdessökande under de senare åren sjunkit vid samtliga seminarier, från sammanlagt 470 år 1923 till 220 år 1925, och enligt erhållna upplysningar har under år 1926 nedgången ytterligare fortskridit, så att, exempelvis, vid ett seminarium de inträdessökande icke varit flera, än seminariet ämnat intaga. Det betyder, att många ungdomar, sannolikt icke de minst begåvade och reflekterande, söka sig in på andra levnadsbanor med bättre utsikter till mot utbildningen svarande anställning och att seminariernas möjligheter att få sovra sitt elevmaterial bli ogynnsammare.

Med hänsyn till det omfång, som det genom utredningen klart ådagalagda överskottet av lärare redan fått, och den utomordentligt hastiga tillväxt, som blir en följd, om nuvarande utbildningsanstalter bibehållas, fann sig 1926 års landsting nödsakat att utan avvaktan på ovannämnda statliga utredning inställa nyintagning av elever i första klassen vid seminariet i Öjebyn år 1927. Seminariets verksamhet kommer därför att upphöra med utgången av läsåret 1927—1928, i vilket fall seminariet kan nedläggas tidigast 1930.

Att nedlägga ett landstingsseminarium är emellertid under nuvarande förhållanden förenat med vissa ekonomiska olägenheter, som ett så skattetyngt län som Norrbottens ej kan bortse ifrån. Genom Kungl. Maj:ts stadga den 31 december 1919 för av landsting eller stad, som ej i landsting deltagar, inrättade småskoleseminarier (S.F. n:r 889) är föreskrivet, att lärarpersonalen, vilken förut varit anställd med viss tids uppsägning, skall hava ordinarie anställning, och enligt Kungl. Maj:ts kungörelse av samma dato angående statsbidrag till sådana seminarier (S.F. nr 890) synas statsbidrag till avlöning åt de lärare, som vid seminariets nedläggande ha ordinarie anställning och alltså ej kunna uppsägas, icke få utgå. Då lärarlönerna utgöra huvudparten av kostnaderna för seminariet, så följer av seminariets nedläggande att landstingets utgifter för seminariet ökas, åtminstone den närmaste tiden, till dess lärarna erhålla anställning vid andra läroanstalter inom undervisningsväsendet eller eventuellt övergå till andra yrken.

Av vad som ovan anförts angående lärarproduktionen får man även med avsevärda begränsningar räkna med ett läraröverskott inom Norrbotten under en lång tid framåt, och de skadliga verkningar, som den nuvarande överproduktionen har, ej minst med hänsyn till lärarmaterialet, gör det till en bjudande plikt att så fort och i så stor utsträckning som möjligt nedbringa läraröverskottet. Landstingets seminarium synes därför böra utan dröjsmål indragas, och för att detta skall ske utan att landstingets utgifter skola behöva ökas, bör staten medgiva, att statsbidrag må utgå till den ordinarie lärarpersonalens avlöning även sedan verksamheten vid seminariet eventuellt nedlagts och intill dess lärarna erhålla annan anställning.

Med stöd av det sålunda anförda få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att de statsbidrag, som för närvarande utgå till Norrbottens läns landstings seminarium i Öjebyn, måtte till den del, som svarar mot de anställda ordinarie lärarnas avlöning, få utgå, även om seminariet med hänsyn till läraröverskottet nedlägges.

Stockholm den 14 januari 1927.

O. Bergqvist.

C. I. Asplund.

Bilagor:

(De till utredningen fogade tabellerna.)

Tabell I.

Barn, tillhörande folkskolor inom Norrbottens län, ävensom barn i skolåldern, undervisade i andra skolor eller i hemmen åren 1918—1925.

År	Antal barn, tillhörande folkskolor och mindre folkskolor																	Antal barn, undervisade i andra skolor eller i hemmet	
	Klass 1		Klass 2		Klass 3		Klass 4		Klass 5		Klass 6		Klass 7		Hjälpklasser		Summa barn	gossar	flickor
	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor			
1918	2,610	2,276	2,578	2,294	2,376	2,226	2,297	2,099	1,945	2,080	1,794	1,803	—	—	5	9	26,392	732	661
1919	2,468	2,281	2,588	2,311	2,463	2,323	2,357	2,209	2,141	2,022	1,752	1,897	—	—	2	5	26,819	750	717
1920	2,397	2,246	2,436	2,252	2,586	2,292	2,326	2,237	2,161	2,060	1,970	1,916	—	—	3	5	26,887	788	782
1921	2,281	2,211	2,375	2,214	2,413	2,186	2,331	2,148	2,225	2,099	2,000	1,998	—	—	22	14	26,517	866	855
1922	2,513	2,301	2,230	2,125	2,433	2,254	2,296	2,123	2,207	2,123	2,103	1,989	31	39	22	10	26,799	801	796
1923	2,592	2,535	2,400	2,390	2,287	2,106	2,209	2,119	2,188	2,017	2,089	2,036	57	68	23	8	27,124	830	800
1924	2,114	1,953	2,510	2,441	2,485	2,372	2,077	2,032	2,134	2,030	2,019	1,930	71	91	27	13	26,299	779	806
1925	2,713	2,460	2,061	2,000	2,498	2,483	2,381	2,306	2,044	1,942	1,982	1,939	89	81	25	12	27,016	800	846
Medeltal barn åren 1918—1925	4,743		4,651		4,723		4,443		4,177		3,902		66		28		26,732	1,576	

Anm. I ett par distrikt ha siffror saknats för något av åren 1918, 1919 eller 1920. Medeltalet för närmaste år har i dessa fall införts i stället för de saknade uppgifterna, varför statistiken ändock torde även för dessa år nära överensstämma med verkligheten.

Tabell II.

Antal den 31/12 1925 levande barn, födda

Skoldistrikt	1918		1919		1920		1921		1922		1923		1924		1925		Medeltal barn
	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	gossar	flickor	
Hortlax	45	43	49	54	47	61	53	65	67	47	53	48	53	52	56	55	106
Piteå landsförsamling	213	172	158	154	130	136	152	154	154	169	154	153	121	153	158	151	310
Piteå	19	25	16	29	23	26	31	39	24	21	20	28	37	26	26	38	54
Norr fjärden	72	69	57	68	86	73	67	65	83	62	73	63	71	63	53	69	137
Älvsbyn	98	75	98	97	105	104	100	91	101	117	112	134	99	110	116	119	210
Nederinläå	126	110	126	120	148	140	133	123	100	152	128	119	122	112	112	116	248
Luleå	116	97	119	113	119	113	118	119	120	106	117	100	99	92	83	90	215
Överinläå	104	93	114	85	123	133	145	119	118	101	115	90	105	112	112	108	222
Boden	117	98	108	96	90	89	111	96	85	83	98	83	72	80	58	66	179
Edefors	46	36	37	39	48	55	36	41	43	33	40	37	46	45	35	27	81
Råneå	124	111	147	195	147	136	116	122	136	133	114	123	104	95	76	88	246
Töre	64	60	41	40	56	55	52	52	64	48	52	44	62	58	54	49	106
Nederkalix	153	148	135	136	181	179	164	135	145	143	176	165	166	153	169	148	312
Överkalix	72	73	81	73	100	86	86	98	101	92	109	88	99	86	88	96	179
Nedertorneå	70	74	64	69	82	53	71	60	56	70	60	53	50	46	45	39	120
Haparanda	21	27	20	19	40	52	42	32	44	31	38	37	36	36	31	31	67
Karl Gustaf	52	50	38	48	50	64	61	46	43	46	61	49	46	41	37	40	97
Hietaniemi	35	32	41	35	43	44	42	35	38	32	40	41	40	34	45	29	76
Övertorneå	74	74	73	50	81	70	71	81	68	89	81	85	77	76	70	150	150
Korpilombolo	31	33	29	31	30	32	40	33	40	49	40	26	42	39	43	45	73
Pajala—Muonionalusta	44	55	40	37	54	60	46	52	48	68	70	52	60	55	47	51	105
Tärendö	29	30	30	10	30	43	22	29	27	32	33	34	36	30	32	33	60
Junosuando	14	16	18	10	23	22	19	15	22	18	19	13	18	28	25	13	37
Karesuando	18	23	24	22	17	25	24	17	22	22	19	18	18	15	14	19	40
Jukkasjärvi	208	183	175	174	230	220	212	200	231	197	214	212	231	218	205	197	413
Gällivare	303	291	219	203	284	263	283	278	272	250	256	233	250	225	237	224	509
Jokkmokk—Kvikkjokk	115	81	91	86	139	138	120	116	120	89	119	155	121	111	99	90	224
Arjeplog	42	38	27	30	56	43	44	45	48	51	43	34	60	54	54	39	87
Arvidsjaur	103	87	85	68	98	88	95	88	122	113	83	79	98	110	104	86	188
Summa barn	4,832		4,451		5,269		5,002		4,998		4,937		4,803		4,516		4,851

Tabell III.

Antal barn, tillhörande länets folkskolor och mindre folkskolor vid vårterminens slut 1925 och fördelade på olika skolformer.

Skolform	Antal barn	I % av hela barnantalet
Huvudformer:		
A-formen	8,575	31.74
B ¹ -formen	6,660	24.65
B ² -formen	4,088	15.13
B ³ -formen	208	0.77
Undantagsformer:		
C ² -formen	66	0.24
D ¹ -formen	5,449	20.17
D ² -formen	653	2.42
D ³ -formen	1,317	4.88
Summa	27,016	100.00

Tabell IV.

Antal folkskolor och läraravdelningar inom Norrbottens län den 1 januari 1926 samt beslutade förändringar i fråga om skolor och läraravdelningar.

Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar			Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar		Skolor	Läraravdelningar		Summa	Läraravdelningar
	A	a		B ¹	a	b		B ²	b		B ³	C ²		D ¹	D ²		D ³												
30	217	123	91	182	30	88	102	106	106	10	10	2	2	293	311	24	24	65	65	617	1264								
Antal skolor (eventuellt endast läraravdelningar), som enligt vederbörliga beslut <i>indragas</i> under 1926 eller senare																													
	7	2		4			1	1	1	1	1			14	27	1	1	3	3	20	47								
Antal skolor (eventuellt endast läraravdelningar), som enligt vederbörliga beslut <i>inrättas</i> under 1926 eller senare																													
	5	1	1	7		2	10	11	9	3	3			4	4					17	42								

Anm. Under ovanstående beteckningar ha upptagits även de skolor, som i ett eller annat avseende avvika från de vanliga formerna. Sålunda ha såsom B³ angivits några under förändring varande mindre folkskolor, i vilka folkskolavdelningen under övergångsstadiet undervisas av småskollärarinna. Några mindre folkskolor med tre läraravdelningar ha hänförs till D¹, ävenså ett par mindre folkskolor med särskild lärare för småskolestadiet, enär des-sa skolor tills vidare skola vara mindre folkskolor.

Antal lärartjänster vid folkskolor och antal vakanser m. m. den 1 januari 1926 inom Norrbottens län.

Tjänster vid folkskola för										Tjänster vid mindre folkskola för				Summa			
Folkskol- lärare		Folkskol- lärarinna		Biträdande lärare				Småskol- lärare		Småskol- lärarinna		Manliga		Kvinnliga		Tjänster för	
Ord.	E. o.	Ord.	E. o.	Manliga		Kvinnliga		Ord.	E. o.	Ord.	E. o.	Manliga	Kvinnliga	Folkskol- lärare	Småskol- lärare		
				Tv.	Pvt.	Tv.	Pvt.					Tv.	Pvt.	Tv.	Pvt.		
233	11	142	20	5	—	95	8	7	—	336	4	22	1	370	15	406	863
Antal tjänster, som enligt vederbörliga beslut <i>indragas</i> under 1926 eller senare																	
2	1	—	1	1	—	5	3	—	—	1	2	3	1	20	7	4	43
Antal tjänster, som enligt vederbörliga beslut <i>inrättas</i> under 1926 eller senare																	
5	6	8	7	—	—	—	—	1	—	10	—	1	—	3	—	26	16
Antal tjänster, som äro <i>vakanta</i> den 1 jan. 1926																	
9	1	5	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	—	—	2	15	6
Antal för år eller termin anställda <i>vikarier</i> vårterminen 1926 å ovanstående tjänster (vakansvikarier och övriga vikarier)																	
10	4	10	6	—	—	2	3	—	—	11	—	6	—	8	9	30	39
Antal för samma tid å ovanstående tjänster anställda vikarier, som icke avlagt vederbörlig lärarexamen																	
3	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	1	1	4	6

Anm. 1. Av de tjänster, som enligt beslut skola indragas, äro en ord. folkskollärartjänst, en ord. småskollärarinnetjänst, en e. o. småskollärarinnetjänst och en lärarinnetjänst pvt. vid mindre folkskola f. n. vakanta.

2. Differensen mellan antalet lärartjänster ovan (406 + 863 = 1,269) och antalet läraravdelningar enligt tabell IV beror på att några tjänsteinnehavare, som förordnats som folkskoleinspektörer eller överlärare, ej ha egna läraravdelningar och att lärare i ett par fall tjänstgöra utslutande i fortsättningsskola.

3. Av de vakanta tjänsterna indragas en folkskollärartjänst och två småskollärartjänster och 1 tjänst vid mindre folkskola.

Tabell VI.

Arbetsstugor, planerade men ännu ej beslutade förändringar av skolväsendet, antal inom skoldistriktet boende lärare, som icke ha anställning m. fl. uppgifter.

1. *Arbetsstugor* (skolhem): a) Antal befintliga 16. b) Antal planerade 3.

Anm. Av de planerade arbetsstugorna beräknas en träda i verksamhet under höstterminen 1926.

2. Förändringar på grund av barnens hänvisande till arbetsstuga.

a) Antal *lärartjänster*, som *indragas*: 12 tjänster vid mindre folkskola.

b) Antal *skolor*, som *inrättas*: 1. Skola av typen B1 (2 folkskollärare och 1 småskollärlärarna vid förut befintlig folkskola) och 1 folkskola B2, samt 1 folkskollärartjänst.

3. Antal på grund av övriga av skolorådet till utförande före 1930 planerade förändringar, tillkommande och avgående lärare:

	Folkskol- lärare		Bitr. lärare		Småskol- lärare		Lärare i m. folkskola		Summa	
	Ord.	E. o.	Tv.	Pvt.	Ord.	E. o.	Tv.	Pvt.	Folk- skol- lär.	Små- skol- lär.
Tillkommande	26	2	2	—	8	—	16	—	28	26
Avgående	4	—	6	1	4	—	14	1	4	26

4. Antal inom distriktet boende, efter år 1915 utexaminerade lediga: a) folkskollärare 17, b) småskollärare 87.

Anm. Lärare, som på grund av äktenskap lämnat skolan, äro icke medräknade.

6. Övriga förhållanden av betydelse. Därest skolskjutsar inrättas, kunna en del skolor indragas. Inom ett skoldistrikt anses fyra läraravdelningar under sådant förhållande kunna indragas.

Tabell VII.

Antal folk- och småskollärare inom Norrbottens län vilka, därest de leva och kvarstå i tjänst, uppnå pensionsåldern åren 1926—1935.

År	Ord. folkskol- lärare	Ord. folkskol- lärarinna	Bitr. lärarinna tv.	Ord. småskol- lärare	Ord. småskol- lärarinna	Lärare i m. folkskola		Summa	
						Manliga, tv.	Kvinnliga, tv.	Folkskol- lärare	Småskol- lärare
1926	3	1	—	—	5	1	2	4	8
1927	1	1	—	1	1	1	—	2	3
1928	—	1	—	—	4	—	—	1	4
1929	1	—	—	—	2	—	—	1	2
1930	2	1	—	—	3	—	1	3	4
1931	1	2	1	—	4	1	—	3	6
1932	4	3	2	—	1	—	3	7	6
1933	3	—	3	2	6	—	—	3	12
1934	6	—	—	1	6	—	—	6	8
1935	2	3	—	—	7	—	1	5	8
Medeltal								3.5	6.1

Anm. Under 1926 kvarstå i tjänst 1 folkskollärare och 1 folkskollärarinna, vilka uppnått pensionsåldern före år 1926.

Tabell VIII.

Inträdessökande, intagna och utexaminerade vid seminarierna.

År	A n t a l																						Folk- skol- lärare	Små- skol- lärare										
	Inträdessökande i första klassen				Godkända vid prövning till första klassen				Intagna i första klassen				Utexaminerade lärare hemmahörande i						Summa utexaminerade															
	Luleå		Öjebyn		Haparanda		Murjek		Luleå		Öjebyn		Haparanda		Murjek		Norrbottnens län			Andra län														
	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.												
1916	57		61	?	35	55	44			25	1	19	31	44			25	1	19	24	10			25	17	12	15			1	1	7	25	63
1917	38		49		27	43	30			27		21	29	30			27		21	24	11			21	14	12	11				9	22	56	
1918	37		66		34	1	54	19		21		22	1	33	19		21		22	1	25	8		22	2	16	11	22			9	30	60	
1919	39	29	57	?	37	1	43	25	21	23	2	20	1	29	25	21	23	2	20	1	25	13		24	16	14	10		1	10	23	65		
1920	49	41	39		32	49	30	30		25	21	28	30	29			25	21	24	12			24	15	13	17		1	13	29	66			
1921	77	59	86		32	56	32	40		58	20	32	26	38			58	20	23	17			23	16	12	13		2	13	30	66			
1922	178	56	83		43	99	77	39		33	24	58	37	27			27	26	26	11			27	1	14	18	16			2	27	62		
1923	172	34	101		58	105	82	16		35	18	48	49	11			28	23	24	21	22		59	19	14	11	10			9	64	101		
1924	120	34	63		36	45	50	22		28	22	35	41	19			23	20	20	17	21		31	16	12	14	8			13	60	72		
1925	99	33	28		30	30	72	22		20	22	18	36	14			20	18	18	14	29		28	23	9	12	8			18	63	77		
Medeltal	86.6	50.9	63.8		36.4	58.1	46.1	27.1		29.5	21.2	34.8	33.7	22.7			27.7	21.3	23.5												1	26.6	68.5	
																															2	61.3		

¹ Åren 1916—1922.

² Åren 1923—1925.

Tabell IX.

**Fördelning, med hänsyn till hemorter, av eleverna under läsåret
1925—1926.**

Hemort	Seminarium			
	Luleå	Öjebyn	Haparanda	Murjek
Hortlax	2	4	—	—
Piteå landsförsamling	3	3	—	—
Piteå	5	2	—	—
Norr fjärden	2	5	—	—
Älvsbyn	3	—	—	1
Nederluleå	15	8	—	2
Luleå	37	2	—	2
Överluleå	7	2	1	3
Boden	9	3	—	—
Edefors	—	1	—	3
Råneå	5	3	—	—
Töre	2	1	2	—
Nederkalix	6	4	7	2
Överkalix	2	1	—	—
Nedertorneå	2	—	20	—
Haparanda	4	—	—	—
Karl Gustav	2	—	3	1
Hietaniemi	8	—	4	—
Övertorneå	4	—	10	—
Korpilombolo	—	—	—	—
Pajala—Muonionalusta	1	—	5	—
Tärendö	1	—	—	—
Junosuando	1	—	—	—
Karesuando	1	—	—	—
Jukkasjärvi	10	2	1	2
Gällivare	11	—	—	9
Jokkmock—Kvikkjokk	—	—	—	7
Arjeplog	2	1	—	2
Arvidsjaur	1	—	—	2

Tabell X.

Antal elever läsåret 1925—1926 vid seminarierna m. m.

Seminarium	Klass I		Klass II		Klass III		Klass IV		Preparandkursen		Högsta antal, som hädanefter intages i första klass	
	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.	manl.	kvinnl.
Folkskolesem. i Luleå	36	14	43	16	45	11	38	26	19	11	40	
Småskolesem. i Öjebyn	—	21	—	21	—	—	—	—	—	—		20
Småskolesem. i Haparanda	—	19	—	18	—	21	—	—	—	16		18
Småskolesem. i Murjek	—	18	—	20	—	24	—	—	—	—		20
	Därav hemmahörande i annat län än Norrbottens län											
Luleå	17	3	25	3	27	1	18	3	10	1		
Öjebyn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Haparanda	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—		
Murjek	—	9	—	8	—	9	—	—	—	—		

Tabell XI.

Antal lärare.

Utexaminerade		Som under vartorminen 1926 inneha anställning i egenskap av										Som sakna anställning	Som äro obotligt sjuka eller döda	Som övergått till annan skola eller annat yrke	Om vilka uppgifter saknas	Anmärkningar
		Lärare vid folkskola					Småskollärare			Lärare vid m. folksk.						
vid seminariet i	år	ord.	e. o.	term. vik.	bitr. lärare		ord.	e. o.	term. vik.	tv.	pvt.					
					tv.	pvt.										
Luleå	1924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Uppgifter saknas för år 1924	
	1925	25	3	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3		
Öjebyn	1924	—	—	—	—	2	1	—	6	18	—	—	—	1		
	1925	—	—	—	—	1	—	—	13	4	—	—	—	1		
Haparanda	1924	—	—	—	—	—	3	2	2	1	—	—	—	—		
	1925	—	—	—	—	—	3	4	4	1	—	—	—	1		
Murjek	1924	—	—	—	—	—	—	1	4	15	—	—	—	3		
	1925	—	—	—	—	2	—	2	7	8	—	—	—	4		
		Av dem ha följande antal lärare anställning inom annat län														
Luleå	1924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1925	6	3	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Öjebyn	1924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—		
	1925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Haparanda	1924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	1925	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Murjek	1924	—	—	—	—	—	—	—	3	9	—	—	—	—		
	1925	—	—	—	—	1	—	2	7	5	—	—	—	—		

Antal lärare vid seminarierna den 1 jan. 1926.

Seminarium	Avdelningar inom läroverket	Ämneslärare						Övningslärare						Summa	
		Manliga			Kvinnliga			Manliga			Kvinnliga			ord.	icke ord.
		ord.	e. o.	tim. lärare	ord.	e. o.	tim. lärare	ord.	e. o.	tim. lärare	ord.	e. o.	tim. lärare	lärare	
Luleå	Seminariet	7	1	—	3	—	—	5	—	—	—	4	—	15	5
	Övn.-skolan	5	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	8	—
Öjebyn	Seminariet	1	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	2	4	4
	Övn.-skolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haparanda	Seminariet	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	4	2
	Övn.-skolan	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	2	2
Murjek	Seminariet	2	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	4	1
	Övn.-skolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—
Summa		17	1	1	12	3	—	5	—	1	5	4	4	39	14